

V Festiwal Organistów Diecezji Tarnowskiej *Cantantibus Organis* — Tarnów – Tuchów 2017

(Tarnów – Tuchów, 28–29 września 2017 r.)

W dniach 28–29 września 2017 r. odbył się w Tarnowie i Tuchowie V Festiwal Organistów Diecezji Tarnowskiej *Cantantibus Organis* — Tarnów – Tuchów 2017. I choć to jubileusz zaledwie „drewniany”, to jednak upoważnia spojrzeć nieco wstecz, by wspomnieć tych, którzy stali u jego początków. Przed osiemnastu laty z pewnością nikt nie przypuszczał, że zrodzona wśród członków tarnowskiego Polskiego Stowarzyszenia Chrześcijańskich Przedsiębiorców idea organizacji Festiwalu Organistów Diecezji Tarnowskiej przyniesie tak wiele pięknych owoców. Ówczesny prezes Stowarzyszenia, Zenon Zieliński, udał się wtedy do Dyrektora Centrum Paderewskiego Tarnów-Kąsna Dolna — dziś śp. Anny Knapik — z prośbą o pomoc w zorganizowaniu tego muzycznego przedsięwzięcia. Ten „duet” zaprosił do współpracy Referat Muzyki Kościelnej Kurii Diecezjalnej w Tarnowie. Efektem był zorganizowany w 1999 r. I Festiwal Organistów Diecezji Tarnowskiej *Cantantibus Organis*, w którym wzięło udział 17 wykonawców. Następne dwie edycje Festiwalu były organizowane w cyklu pięcioletnim, tj. w 2004 r. (udział wzięło 20 wykonawców) i w 2009 r. (udział wzięło 10 wykonawców przy 11 zgłoszonych). Kolejne edycje odbywały się już w cyklu czteroletnim i były zorganizowane w 2013 r. (zgłosiło się 12 uczestników) i w 2017 r. (zgłosiło się 8 uczestników).

Dzięki tym ludziom i instytucjom, którzy stali u początku tego Festiwalu i go tworzyli, obecnie możemy cieszyć się V edycją Festiwalu Organistów Diecezji Tarnowskiej *Cantantibus Organis* — Tarnów – Tuchów 2017, która już przeszła do historii.

Festiwal zatem wpisuje się w wielowiekową misję Kościoła, którą Sobór Watykański II wyraził w słowach skierowanych do muzyków kościelnych, by pamiętali, iż „z największą troskliwością należy zachowywać i otaczać opieką skarbiec muzyki kościelnej” (KL 114). Niech przejęci duchem chrześcijańskim wiedzą, „że są

powołani do pielęgnowania muzyki kościelnej i wzbogacania jej skarbcza” (KL 120). Festiwal zatem ma służyć temu, by niejako stymulować dalszy rozwój wykonawstwa muzyki organowej na odpowiednim poziomie; ma służyć temu, by propagować tę piękną sztukę i stwarzać możliwości dalszego podnoszenia umiejętności wykonawczych organistów diecezji tarnowskiej.

Patronat nad V edycją Festiwalu objęli Biskup Tarnowski Andrzej Jeż, Prezydent Miasta Tarnowa Roman Ciepela, Starosta Powiatu Tarnowskiego Roman Łucarz oraz Burmistrz Tuchowa Adam Drogoś.

Regulaminowe postanowienia stawiały wykonawcom bardzo wysokie wymagania. Festiwal bowiem składał się z dwóch etapów rozłożonych na dwa dni. W pierwszy dzień odbywały się przesłuchania w ramach tzw. eliminacji (I etap). Wszyscy uczestnicy mieli do wykonania program, który musiał zawierać: śpiew pieśni z akompaniamentem wylosowanej przez jurora z podanego kanonu (na pulpicie mogła znajdować się tylko „pryma” wykonywanej pieśni), chorał dowolnego kompozytora, preludium i fugę Jana Sebastiana Bacha oraz utwór dowolny. Czas prezentacji programu nie mógł przekroczyć 25 minut.

Przesłuchania uczestników rozpoczęły się w Tuchowie w bazylice Redemptorystów o godz. 10.00. Rolę konferansjera pełniła Anna Chruściel — studentka Akademii Muzycznej w Katowicach w klasie fortepianu i absolwentka Diecezjalnego Studium Organistowskiego w Tarnowie. Do przesłuchań przystąpiło ostatecznie 6 wykonawców. Byli to: Jakub Kapała z Tarnowa (par. Miłosierdzia Bożego), Marcin Kucharczyk z Turzy, Piotr Michalik z Kaniny, Damian Sowa z Tarnowa (par. św. Maksymiliana Kolbego), Marcin Surdziel z Ujanowic oraz Łukasz Tryba z Tarnowa (par. Matki Bożej Szkaplerznej), w jury natomiast zasiedli: prof. Krzysztof Latała, dr hab. Henryk Jan Botor oraz dr Arkadiusz Bialic — wszyscy z Akademii Muzycznej w Krakowie.

Po przesłuchaniach Burmistrz Tuchowa Adam Drogoś zaprosił wszystkich uczestników oraz jurorów na obiad, gdzie był też czas na wymianę zdań z jurorami co do konkursowych przesłuchań.

Następnie uczestnicy udali się do niedaleko położonego dworku Ignacego Paderewskiego w Kąsnej Dolnej. Przepiękna pogoda służyła do odprężenia się nieco od emocji festiwalowych. Tam też o godz. 17.30 miał miejsce recital pianistyczny w wykonaniu jurora Festiwalu, dr. hab. Henryka J. Batora. Ponadgodzinny program recitalu składał się wyłącznie z improwizacji na tematy, które padały od słuchaczy. To, co usłyszeliśmy, trudno oddać słowami. Prof. Botor z niezwykłą wprost swobodą i lekkością improwizował zarówno co do stylu, jak i formy. Był to niezapomniany recital. Po nim wszyscy udaliśmy się do restauracji w Kąsnej Dolnej — też na zaproszenie Burmistrza Tuchowa. Po niej nastąpiło ogłoszenie wyników eliminacji. Jurorzy zdecydowali, że wszystkie sześć osób wystąpi następnego dnia w finale Festiwalu w kościele Najświętszego Serca Pana Jezusa w Tarnowie.

29 września przed południem wszyscy uczestnicy festiwalowych przesłuchań byli zajęci próbami w kościele w Tarnowie. Było to dla wielu niecodzienne przeżycie zasiąść do nowo wybudowanego instrumentu neoromantycznego w stylistyce francuskich organów Aristide'a Cavaille-Colla. Według zgodnej opinii niemalże wszystkich grających tu wirtuozów (K. Gołębiowski, H.J. Botor, J. Wróblewski, W. Łyjak) jest to obecnie najlepszy instrument w tej stylistyce w Polsce. Przesłuchania finałowe (II etap) rozpoczęły się o 13.30. w kolejności alfabetycznej. Tym razem uczestnicy mieli za zadanie wykonać: dowolną, solową pieśń religijną z akompaniamentem, utwór epoki przedbachowskiej, utwór J.S. Bacha oraz utwór romantyczny lub późniejszy. Utwory z pierwszego etapu nie mogły się powtórzyć w przesłuchaniach finałowych, a maksymalny czas prezentacji nie mógł przekroczyć 40 min. Przesłuchania zakończyły się o 16.45 i jurorzy mieli niewiele ponad godzinę na ustalenie werdyktu. O 18.00 w tym samym kościele zaczęła się bowiem Msza św. na zakończenie Festiwalu, której przewodniczył i homilie wygłosił piszący te słowa. W czasie Mszy św. improwizował Henryk J. Botor, a części *ordinarium missae* wykonał miejscowy organista, mgr Wojciech Szczerba, wraz ze zgromadzonym ludem.

Po Mszy św. przyszedł czas na ogłoszenie wyników. *Jury* postanowiło przyznać następujące nagrody i wyróżnienia: wyróżnienie za najlepiej wykonany utwór romantyczny dla Jakuba Kapały; wyróżnienie za najlepiej wykonany utwór J.S. Bacha dla Piotra Michalika; wyróżnienie za najlepiej wykonany akompaniament do pieśni dla Marcina Surdziela; III miejsce oraz nagrodę w wysokości 2000 zł ufundowaną przez Gminę Miasta Tarnów oraz puchar ufundowany przez Starostę Powiatu Tarnowskiego Romana Łucarza dla Marcina Surdziela; II miejsca oraz nagrodę w wysokości 2500 zł ufundowaną przez Biskupa Tarnowskiego Andrzeja Jeża oraz puchar ufundowany przez Starostę Powiatu Tarnowskiego Romana Łucarza *jury* przyznało Jakubowi Kapale; I miejsce oraz nagrodę w wysokości 3000 zł ufundowaną przez Gminę Miasta Tarnów oraz 9 tomów dzieł organowych J.S. Bacha wraz z pucharem ufundowanym przez Starostę Powiatu Tarnowskiego Romana Łucarza dla Marcina Kucharczyka. Jurorzy w podsumowaniu werdyktu napisali, iż należą się wielkie podziękowania organizatorom Festiwalu, a także tym wszystkim, którzy wspierają Festiwal od strony materialnej. Z pełnym uznaniem należy zaznaczyć, że jest to pierwszy tego typu Festiwal w Polsce, który doczekał się już piątej edycji. Należy życzyć, by dzięki niemu wszyscy, którzy biorą udział w Festiwalu, a także ci, do których jest on adresowany, ciągle podnosili i udoskonalali swoje umiejętności w grze na organach.

V Festiwal Organistów Diecezji Tarnowskiej *Cantantibus Organis* — Tarnów – Tuchów 2017 przeszedł do historii. Organizatorami jego byli: Wydział Muzyki Kościelnej Kurii Diecezjalnej w Tarnowie, Centrum Paderewskiego w Kaśnej Dolnej, bazylika Nawiedzenia Najświętszej Maryi Panny w Tuchowie, parafia Najświętszego Serca Pana Jezusa w Tarnowie oraz Diecezjalne Studium Organistowskie

im. ks. Kazimierza Pasionka w Tarnowie. Wielkie słowa podziękowania należy skierować do kustoszy miejsc, w których odbywały się przesłuchania: o. Bogusława Augustowskiego z bazyliki w Tuchowie oraz ks. dr. Adama Nity z bazyliki katedralnej w Tarnowie. Słowa podziękowania należą się także mecenasom Festiwalu, którzy ufundowali nagrody: bp. Andrzejowi Jeżowi, Gminie Miasta Tarnów z Prezydentem Romanem Ciepiałą, Gminie Miasta Tuchów z Burmistrzem Adamem Drogosiem, Starostwu Powiatu Tarnowskiego wraz ze Starostą Romanem Łuczarem oraz Urzędowi Marszałkowskiemu Województwa Małopolskiego. Organizatorzy słowa wdzięczności kierują również do mediów, szczególnie Radiu Diecezjalnemu RDN Małopolska oraz Tarnowskiemu Oddziałowi „Gościa Niedzielnego”

Ks. Grzegorz Piekarz
Tarnów